

ДЕСЯТИЙ МІСЯЦЬ ВІЙНИ

Хроніка подій.
Промови та звернення
Президента України
Володимира Зеленського

Харків
«Фоліо»
2023

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Передмова

На початку цієї війни, у 2014 році, російським агресорам протистояла знищена Януковичем армія, СБУ, нашпигована російськими агентами, тимчасове державне керівництво, яке прийшло в кабінети на київських пагорбах, щойно звільнені від тих, хто пограбував нашу країну. Настане час, і ми дізнаємося з російських архівів правду про завербованих негідників, що готували країну до знищення. За ці вісім років війни, між «віджатию Кримом» та повномасштабним вторгненням, два Президенти та кілька прем'єрів керували країною, намагаючись переконати і власних громадян, і ворога, що війни не існує. Так, антитерористична операція на Сході, так, перемовини в Мінську, які нічим не завершуються. Українські військові, в умовах обмеженого фінансування, в умовах суспільства, яке не бачило загрози, влади, яка мовчала про наявність цієї загрози, щоб не хвилювати суспільство, готувалися. Через АТО пройшло понад двісті тисяч військових. Нацгвардія, СБУ, інші структури розподіляли функції.

У перший день повномасштабного наступу російської армії ракетним обстрілом не було знищено авіацію в місцях базування, більша частина ППО також вціліла. Ми не були повністю готові, мали страшенно мало озброєння та снарядів, але ми мали військових, які були мотивовані захищати країну. І головне.

Український народ не сприйняв агресію, українці здебільшого не були готові до життя в окупації. Вони готувалися до опору, як і армія.

Є кілька причин того, чому український народ, проти якого ведеться ця війна, витримав. І ці причини не міг збагнути жоден російський шпигун в українському керівництві, якщо він дійсно намагався щось проаналізувати та відзвітувати до командування. Цих шпигунів, мені здається, безумовно, поменшало, але ще вистачає. Як же складно їм все це проаналізувати!

Головною причиною, з моєї точки зору, є та сама анархічність українців, яка з'явилася в XV—XVI століттях і нікуди не зникла навіть після всіх жахів колективізації, голодоморів, етнічних чисток двадцятого століття, гонитв на національну інтелігенцію, воєн та міграційних криз, створених радянською владою. У нашому суспільстві кожна людина знає, що в критичні моменти розраховувати на державу не можна, і бере відповідальність на себе.

Таке неможливо в імперії зла на Півночі. Там кожен вважає себе гвинтиком, який не буде рухатися, поки його не проверне керівна рука. Весь механізм працює тільки тоді, коли хтось тисне на всю систему зверху та ще й змащує її грошима. У радянські часи громадянам казали — Ви не повинні думати, думає комуністична партія, вона не тільки «честь та совість нашої епохи», вона ще — наш «керманич». Від рішення та дій людини нічого не мало залежати.

Перший сумнів у наших земляків виник тоді, коли в часи перебудови партія перестала забезпечувати магазини їжею, правоохоронців — впевненістю в тому,

що бандитам — тюрми, коли бандити з грошима полізли до керівного «корита», а історія виявилася наукою, яка весь час змінює свої канони. Потім — більше. Саме партійна більшість 24 серпня віддала голоси за незалежність України, а далі й сама партія, роль якої була закріплена в Конституції СРСР та Української РСР, наказала довго жити.

Українці, на відміну від росіян, не потребували таких «корманічів». Починаючи зі студентського голодування на Майдані, кожна спроба влади стати вище за народ (а саме влада народу закріплена в Конституції), закінчується силовим народним волевиявленням. Так і зараз. Іноземна влада вирішила втрутитися в життя українського народу. Він відповідає. Український народ — це не об'єднання виключно етнічних українців. Саме єднання українців, кримських татар, росіян, євреїв, вірмен, угорців та інших народів, які проживають в Україні, і є українським народом. Багаторічні спроби медведчуків та інших антиукраїнських персонажів роз'єднати нас, намалювати внутрішні кордони, переконати російськомовних у тому, що на них чекають якісь золоті дощі в разі від'єднання частини регіонів від України, не знайшли масової підтримки в більшості мешканців сходу та півдня.

Дійсно, на окупованих територіях знайшлися колаборанти, які працювали на перемогу ворога, але в колаборантів, як і в будь-яких злочинців, немає національності. Більша частина виїхала за межі України. Інших очікує відповідальність перед законом.

Десятий місяць війни не був ознаменований серйозними змінами на фронтах. Тиск українців на Кременну та Сватове, нескінченні спроби росіян просунутися вперед біля Бахмута, жахливі обстріли цивільних об'єктів російськими ракетами не змінили майже нічого в положенні сторін. Початок зими не зупинив бойові дії, він зупинив російський наступ на Донбасі й не дав українцям і далі звільняти південь. Результат протистояння, наша Перемога відкладається на весну.

Олександр Красовицький

---

25 листопада 2022 року

Хроніка подій

- ▶ За минулу добу українські захисники відбили атаки ворога в районах 11 населених пунктів Луганщини і Донеччини.
- ▶ 24 листопада через російські обстріли Херсонщини загинули 10 місцевих жителів, ще 54 отримали поранення.
- ▶ 25 листопада російські загарбники продовжували обстрілювати Нікопольський район Дніпропетровської області — вночі випустили понад 70 снарядів з «Градів» та важкої артилерії.
- ▶ На ранок п'ятниці виробники електроенергії в Україні забезпечили понад 70 % потреб споживання в країні, передусім заживлені об'єкти критичної інфраструктури в усіх областях.
- ▶ Вранці 50 % житлового фонду столиці внаслідок російських терористичних ударів працювало в режимі аварійного відключення електроенергії.
- ▶ Було підірвано ворожий склад боєприпасів у селищі Михайлівка Запорізької області, після чого окупанти почали масово брати в полон мешканців.

- ▶ Прага передає сотні одиниць обладнання для того, щоб допомогти забезпечувати світло й тепло в Києві та Миколаєві на час, поки інфраструктуру відновлюють після ракетних ударів РФ, а також обладнання для медичних установ.
- ▶ Президент України Володимир Зеленський заявив, що готовий розглянути варіанти невійськового повернення Криму, однак закликає не втрачати час на варіанти, які не передбачають деокупації півострова.
- ▶ Російські окупанти в черговий раз завдали ракетний удар по Запоріжжю, внаслідок обстрілу пошкоджень зазнала будівля лікарні.
- ▶ Директор Міжнародної комісії з питань зниклих безвісти (ICMP) Метью Холлідей заявив, що під час війни в Україні зникли безвісти понад 15 тис. людей.
- ▶ У Куп'янському районі Харківщини правоохоронці ексгумували тіла двох чоловіків, які були розстріляні росіянами.
- ▶ Сили оборони України повідомили про ураження живої сили противника в Зеленому Яру Запорізької області: ліквідовано 20 загарбників, ще 15 отримали поранення.
- ▶ Росія в загарбницькій війні проти України вже втратила близько 86 150 військовослужбовців, за минулу добу було ліквідовано понад 400 окупантів, повідомив Генеральний штаб ЗСУ.

- ▶ Полтавська область повернулася до графіків погодинних відключень світла після двох днів в умовах аварійних відключень.
- ▶ СБУ затримала в Києві агента ФСБ, який прибув з тимчасово окупованого Криму за місяць до повномасштабного вторгнення для збору розвідданих та підготовки диверсій.
- ▶ Мережа супермаркетів «Сільпо» почала працювати у деокупованому Херсоні.
- ▶ Російські загарбники продовжили розгортати свої війська в Білорусі.
- ▶ СБУ провела обшуки на території Чернівецько-Буковинської єпархії УПЦ МП і виявила документи, які підтверджують наявність у її керівників російського громадянства, методички Москви щодо проведення служб і величезні партії прокремлівської літератури. Також викрито листування керівників єпархії зі своїми московськими кураторами, в якому містяться вказівки щодо «особливостей» проведення церковних літургій після повномасштабного вторгнення. Ставилося завдання дезінформувати парафіян щодо суспільно-політичної обстановки в Україні та ситуації на фронті. Московські хазяї у тому числі вимагали заперечувати збройну агресію РФ.
- ▶ Пацієнтів лікарень Херсона почали евакуювати в інші міста України через систематичні російські обстріли.

- ▶ На Херсонщині вже відкрили Пункти Незламності, а також — розгорнули додаткові центри видачі гуманітарної допомоги.
- ▶ Вінницька міська рада перейменувала вулицю Льва Толстого на Степана Бандери.
- ▶ Державний ПриватБанк відновив роботу відділення в деокупованих Великому Бурлуку Куп'янського району Харківщини та Снігурівці Баштанського району Миколаївської області.
- ▶ Всі українські АЕС відновили доступ до електромережі після ракетної атаки РФ.
- ▶ Окупанти завдали 4 ракетних удари по Комишувасі Запорізької області та здійснили 7 обстрілів із РСЗВ по українських позиціях та населених пунктах.
- ▶ Фонд талантів ЄС створив платформу пошуку роботи для українців, які рятуються від війни та перебувають на території Євросоюзу.
- ▶ Російські війська завдали ракетного удару по Чугуївському району Харківщини.
- ▶ 93 % українців, як свідчать дані опитування проведеного соціологічною групою «Рейтинг», вважають Голодомор 1932–1933 років геноцидом українського народу.
- ▶ У Сімферополі в окупованому Криму загарбники роз'яснюють жителям, як діяти у випадку повітряної тривоги, хімічної та бактеріологічної небезпеки,

а в Чаплинці поблизу з півостровом розселяє своїх військовослужбовців.

- ▶ На 19:00 в українській енергосистемі все ще зберігався дефіцит 30 % від потреби споживання.
- ▶ Київська міська військова адміністрація оприлюднила фото облаштування в Києві фортифікаційних укріплень і запевнила, що навіть гіпотетичні спроби росіян захопити столицю приречені.
- ▶ Секретар РНБО України Олексій Данілов назвав російську армію «другою трансформаторною» за удари по об'єктах української енергетики й запевнив, що Україна впорається і з цими викликами. *«Друга трансформаторна армія — тепер офіційно про росармію, яка котрий день поспіль веде "героїчну" боротьбу з українськими ГЕС і ТЕЦ. Ці покидьки вже пробували позбавити нас пального, а світ — зерна. Впораємось і з цим енергетичним фронтом».*
- ▶ Євросоюз повідомив, що передає Україні 200 середніх трансформаторів, один великий автотрансформатор та 40 електрогенераторів.
- ▶ Азербайджан повідомив, що допоможе Україні в постачанні електротехнічного обладнання для відновлення енергетичної інфраструктури після атак росіян.
- ▶ Президент України Володимир Зеленський побував у Вишгороді на Київщині, де внаслідок влучання ворожої ракети в будинок 23 листопада загинуло 7 людей. Він підкреслив, що влада надає всю необхідну

допомогу постраждалим мешканцям, зокрема щодо забезпечення їхніх житлових потреб. Також глава держави відвідав Пункти Незламності, які вже запрацювали у місті.

- ▶ Росіяни обстріляли прикордонні райони Сумської області, зокрема Зноб-Новгородську та Шалигинську громади. Загалом було 74 «прильоти».

Залежність Європи від російських енергоресурсів почала зменшуватися і має повністю зникнути — звернення Президента України до учасників міжнародного симпозіуму «Європейська ідея»

25 листопада 2022 року. 12:25

Дорогі друзі!

Шановні колеги!

Дорогий Гітанасе, дякую тобі за запрошення взяти участь у цій дискусії в Каунасі.

Цього року ми всі побачили дуже важливу річ.

Це як будь-який спортсмен може стати чемпіоном, лише коли виходить на змагання.

Як будь-який суддя може переконати всіх у своїй неупередженості й мудрості, коли розпочинається розгляд справи по суті. Будь-який учитель бачить сам, чого вартий, коли до нього через роки повертаються учні й учениці та в їхніх очах і життєвих досягненнях добре видно, чи сприйняли вони те, чого їх навчали.

Цьогоріч ми побачили Європу, до якої ми всі йшли. Європу, яку будували десятиліттями й про яку мріяли значно довше.

Ми побачили Європу в діях. Ми побачили Європу не лише в прагненні до справедливості, а й у захисті справедливості. Ми побачили Європу не тільки таку, яка маніфестує певні цінності, а й таку, яка здатна перемагати на основі своїх цінностей.

Ми побачили об'єднану Європу не лише як мету чи набір домовленостей на політичному рівні, а і як результати, які досягаються тут і зараз.

Європа зробила висновки з історичних помилок, допущених за попередніх поколінь. Європейські народи більше не полишають один одного, коли тиранія йде в наступ. Європейські лідери захищають те, що об'єднує всіх нас, значно завзятіше, ніж те, що відповідає тим чи іншим особистим ідеологічним поглядам. Європейські держави досягають речей, які ще десять років тому звучали як фантастика.

Цьогоріч лінія фронту в Україні стала лінією боротьби Європи за себе. Минуло 274 дні, і очевидно, що антиєвропейська агресія Росії зазнає провалу, а європейська свобода буде гарантована.

Росія ще поки вдається до різних форм терору. Росії ще поки вистачає ракет і артилерії, щоб кожного дня вбивати людей і провокувати нові труднощі для України та всієї Європи.

Але немає й не буде того, на що російський імперіалізм завжди робив ключову ставку і що врешті приводило Європу до поразок. Немає розколів між європейцями. І зберігати таку реальність у Європі — наша з вами робота номер один.

Цьогоріч Європа нарешті здійснює енергетичне роззброєння Росії. Залежність континенту від російських енергоресурсів почала зменшуватися. А має повністю зникнути. І один із ключових інструментів — це обмеження російських заробітків від експорту ресурсів.

У Європі та у світі вже почали говорити про запровадження прайскепів, тобто про примусове обмеження ціни російської нафти. І звучать слова про рівень нібито в 60 чи 70 доларів.

Безперечно, такі слова — це піддавки. Більше схоже на намагання щось зобразити, а не щось зробити.

І я вдячний нашим польським і балтійським колегам за їхні пропозиції — цілком слушні. Обмеження ціни на рівні до 30 доларів за барель видається більш слушною пропозицією, і я дякую, що така пропозиція пролунала й захищається. Зараз час, щоб забезпечити й таке досягнення Європи.

І на основі цього та інших подібних досягнень жоден із потенційних ворогів Європи більше не зможе шантажувати наш континент енергетичною зброєю.

Енергетична безпека Європи, а отже, і цінова безпека тепер базуватиметься передусім на співпраці й солідарності між європейцями та на європейських енергетичних правилах.

Маємо іще один безперечно важливий результат.

Дорогі друзі!

Цьогоріч ми ліквідували «сіру зону» на кордонах ЄС, у якій десятиліттями залишалася Україна.

Наша держава стала кандидаткою на вступ у Європейський Союз і реалізує цю перспективу. А отже, на решті усувається стратегічна невизначеність, яка була джерелом нестабільності для всього континенту й підживлювала реваншизм у Росії.

І так само швидко, як ми здобули кандидатство, ми маємо розпочати й наші переговори щодо вступу.